

Topalekua

120 zk. 2024ko uztaila

UPV/EHUko GIZARTE KONTSEILUA
CONSEJO SOCIAL DE LA UPV/EHU

ADMINISTRATIO PUBLIKOEN JASOTAKO TRANSFERENTZIA ARRUNTAK ETA DIRULAGUNTZAK IA 415 MILIOI EUROKOAK DIRA

Gizarte Kontseiluak 2023ko ekitaldiko UPV/EHUren kontuak onartu ditu

Consejo Social de la Universidad del País Vasco/Euskal Herriko Unibertsitateko Gizarte Kontseiluaren Osoko Bilkurak, ekainaren 26ko bilkuran, oniritzia eman zien UPV/EHUko 2023ko ekitaldiko kontabilitateko egoera-orriari. Osoko Bilkura horrek, halaber, unibertsitate-titulu berriak onartu zituen, bai eta Euskal Unibertsitate Publikoaren zenbait aurrekontu-aldaketa ere, ia 0,4 milioi euroko zenbateko metatuarekin.

Euskal Herriko Unibertsitateak 2023an gauzatutako behin betiko aurrekontua (aitortutako eskubide garbiak) **534,6 milioi eurokoa izan zen**. Kopuru horrek %5,18ko aldakuntza ekarri zuen, aurreko ekitaldian kontabilizatutako datuen aldean.

UPV/EHUko Gizarte Kontseiluaren Osoko Bilkurak gaur onartutako auditoreen txostenaren arabera, Euskal Herriko Unibertsitatearen finantzaketa-bide nagusia, 2023an, erakunde publikoek eta beste erakunde batzuek eragiketa arruntak finantzatzeko emandako transferentzia arruntak eta dirulaguntzak izan ziren. **Horiek gauzatutako behin betiko aurrekontuaren %77,53 dira, aurreko urtean %82ra iritsi zen bitartean.**

Azpimarratu behar da **Euskal Unibertsitate Publikoaren finantzatzailer nagusia Eusko Jaurlaritza dela oraindik ere, 380 milioi euro ingururekin**, ekarpen arrunten eta beste ekarpen batzuen artean, ordainsari-osagarriak finantzatzeko edo programa-kontratuaren gastu arruntak finantzatzeko. Bestalde, Estatuak beste 11,43 milioi euro jarri zituen unibertsitateko aurrekontuan, eta Europar Batasunetik etorritako funtsak, berriz, beste 17,87 milioi. Azkenik, hiru foru-aldundiek, udalek eta beste toki-erakunde batzuek egindako transferentziak 5 milioi euro pasatxo izan ziren.

(2. orrietan jarraitzen du)

Kopuru horri beste 60,1 milioi euro gehitu behar zaizkio, beste diru-sarrera batzuetatik datozenak (tasak, ondare-sarrerak, etab.), eta beste 59,97 milioi euro, jasotako kapital-transferentzia eta -dirulaguntzetatik datozenak. Unibertsitateko Diruzaintzako zenbatekoa 2023ko amaieran 0,126 milioi eurokoa zen.

Aurrekontu-aldaketak

Bilkura berean, Osoko Bilkurak aurrekontua aldatzeko 9 proposamen onartu zituen, 10.000 eurotik gorako 2024 kontuentzat, **UPV/EHUko ikerketa-proiektuetarako irakas-kuntza- eta zientzia-ekipamendua erosteko**. Aldaketa horien zenbateko erantsia **316.500 eurotik gorakoa da**. Era berean, 10.000 eurotik beherako beste 34 aldaketa baliozkotzea erabaki zen, **73.900 eurotik gorako saldo metaturarekin**, euskal unibertsitateko hainbat saili zuzenduta.

Bestalde, UPV/EHUko Gizarte Kontseiluaren azken osoko bilkurak argi berdea eman zion gaurko saioan **Hezkuntza eta Lanbide Heziketako Ministerioak 2024/2025 ikasturterako deitutako bost unibertsitate-sailetan banatzeari**, Eusko Jaurlaritzak UPV/EHUko Euskal Unibertsitate Siste-

mako ikerketa-taldee emandako gehieneko puntuazioetatik lortutako sailen rankingak kontuan hartuta.

Bekak sail hauetarako dira: Arte eta Humanitateak (Historia Garaikidea), Osasun Zientziak (Neurozientziak), Zientzia Esperimentalak (Kimika Aplikatua), Gizarte Zientziak eta Zientzia Juridikoak (Zuzenbide Publikoa), Ingeniaritza eta Arkitektura (Ingeniaritza Kimikoa eta Ingurumenarena). Sail horietakoren batean izangairik ez badago, hutsik dagoen lankidetzak beka ikasle eskatzaileari emango zaio. Ikasle hori beka horietarako deialdia egiten duen Hezkuntzako Estatu Idazkaritzaren eabazpenaren arabera ebaluatu eta puntuatuko da, lortutako guztizko puntuazioaren hurrenkeran.

Udako oporren aurretik UPV/EHUko Gizarte Kontseiluaren azken osoko bilkuran hartutako beste erabaki batzuk izan ziren irakasleen ordainsari osagarri gehigarriak esleitzea (A eta B tarteak), datorren 2024/2025 ikasturterako osoko bilkuren egutegia onartzea (urriaren 9an, abenduaren 18an, martxoaren 12an eta ekainaren 25ean) eta azaroaren 20rako eta maiatzaren 14rako aurreikusitako bi jardunaldi edo monografiko egitea.

UPV/EHU 2023AN JASOTAKO TRANSFERENTZIA ARRUNTAK ETA DIRULAGUNTZAK	(Milioi Euro)
Nork emandakoak	Gauzatutako aurrekontua
Eusko Jaurlaritzak	376,90 M€
Estatua	11,43 M€
Europar Batasuna	17,87 M€
Toki-erakundeak	2,97 M€
Beste euskal erakunde publiko batzuk	2,26 M€
Beste batzuk	3,04 M€
GUZTIRA	414,48 M€

Titulu Ofizial eta Graduondoko Titulu Berriak

UPV/EHUko Gizarte Kontseiluaren 2023/2024 ikasturteko azken osoko bilkurak oniritzia eman zion **Logopediako gradu berri bati, bai eta Industrian eta Ordenagailuz Lagundutako Ingeniaritzan aplikatutako Adimen Artifizialeko Master berri bati eta Bioetikako eta Biozuzenbideko Master bati ere**. Era berean, UPV/EHUk hiru gradu eskusibo aldatzea onartu zen: Psikologia, Energia Berriztagarrien Ingeniaritza eta Prozesuen eta Produktuen Berrikuntzako Ingeniaritza.

Era berean, 2024/2025 ikasturterako master berriak eta berezko beste titulu batzuk onartuko dira, dagozkien prezio eta matrikulekin. Horrela, **70 graduondoko baino gehiago emango dira** (Zientzietako 4, Ingeniaritza eta Arkitekturako 14, Osasun Zientzietako 13, Gizarte eta Lege Zientzietako 32 eta Arte eta Giza Zientzietako 9), baita unibertsitate-hedapeneko beste 24 ikastaro ere. Azkenik, Giza Zientzietako berezko titulua onartu zen, adinekoentzako unibertsitate-ikastaroen barruan (Esperientzia Gelak), kasu honetan 2024-2025 ikasturterako matrikula-prezioei eutsiz.

TXOSTEN BATEK ERAKUSTEN DU MEDIKUNTZAKO IKASLEEN % 53K GOI-MAILAKO TITULUA DUTEN BI GURASO DITUELA, ETA GIZARTE-LANEKO IKASLEEN % 15EK

Gurasoen profil sozioekonomikoak eragina du seme-alabek aukeratzen duten karreraren

Zientzia, Berrikuntza eta Unibertsitate Ministerioak "Unibertsitateko ikasleen Profil Sozioekonomikoari" buruzko azterlana argitaratu berri du. Bertan, unibertsitateko ikasleen egoera eta horiek ikasketak aukeratzeko eta garatzeko duten eragina ezagutu nahi dira. Ondorio nagusia da, Unibertsitaterako sarbidea demokratizatu bada ere, oraindik ere desberdintasunak daudela karreraren hautaketan familien profil sozioekonomikoaren arabera.

Txostenak –unibertsitateko ia milioi bat ikasleren datue-tatik abiatuta– adierazten du gaur egun unibertsitaterako sarbidea eskuragarriagoa dela aurreko belaunaldiekin alderatuta, ikastetxe publiko zein pribatu berriak agertu di-relako. Hala ere, eta beste aldagai batzuk ahaztu gabe, hala nola sarrera-nota edo ikaslearen generoa (emakumeak, oro har, ikasle hobeak dira), desberdintasun sozioekonomiko asko mantentzen dira, eta **familia-inguruneak neurri han-di batean baldintzatzen du seme-alabak unibertsitatera iristea.**

Izan ere, gurasoen okupazioak eta ikasketek (eta, beraz, haien lanaren bidez lortutako soldatek) unibertsitate mota-ren aukeraketan eragiten dute (publikoa edo pribatua), bai-na baita unibertsitateko ikasleen ikasketa-eremuetan edo karreretan ere. Hala, **batez besteko profil ekonomikoek eta baxuek goi-mailako profilek baino matrikulatzeko joera handiagoa dute unibertsitate publikoetan, campus pri-batuetan matrikulatzeko joera baitute.** Unibertsitate pri-batuetaiko ikasleek okupazio handiko gurasoak dituzte (biak edo bietako bat) (% 58), baita goi-mailako ikasketak ere (% 72).

Zientzia, Berrikuntza eta Unibertsitate Ministerioaren azter-lanak erakusten duenez, okupazio altuak dituzten gurasoak dituzten ikasleen % 82k unibertsitate publikoetan ikastea aukeratzen du, eta erdi- **edo behe-okupazioak dituzten gurasoak dituzten ikasleak % 93 dira unibertsitate pu-blikoetan.**

Txostenean egiaztatzen denez, gurasoen prestakuntza-mailaren arabera alde handirik ez duten karrerak daude, ia denak Gizarte Zientzietakoak (Kazetaritza, Zuzenbidea, ADE), baina baita Informatika edo Psikologiakoak ere. Hala ere, **sarbide-nota handiak dituzten eta eskakizun-maila oso handia duten graduetan –ingeniaritzak, Matematika, Albaitaritza edo Arkitektura–, ikasketa handiko familie-tako unibertsitarioak dira nagusi** (eta batez bestekoa bai-no askoz soldata handiagoak dituzte).

Kasurik adierazgarriena Medikuntza da, karrera oso luzea eta prestakuntza-maila handikoa, non campus publikoetan % 53k unibertsitate-titulua duten bi gurasoak dituen; beste muturrean, berriz, % 1,7 baino ez da lehen mailako ikaske-tak dituzten edo ez dituzten pertsonen semea. Zentro pri-batuetan, aldiz, Medikuntzan izena emandakoen % 85ek gutxienez unibertsitate-aita bat du (eta % 75ek, gutxienez, oso ondo ordaindutako lanpostu profesionala duen guraso bat). Zentro horietan, ikasleen % 1ek baino gutxiagok lehen mailako ikasketak soilik dituzten gurasoak ditu.

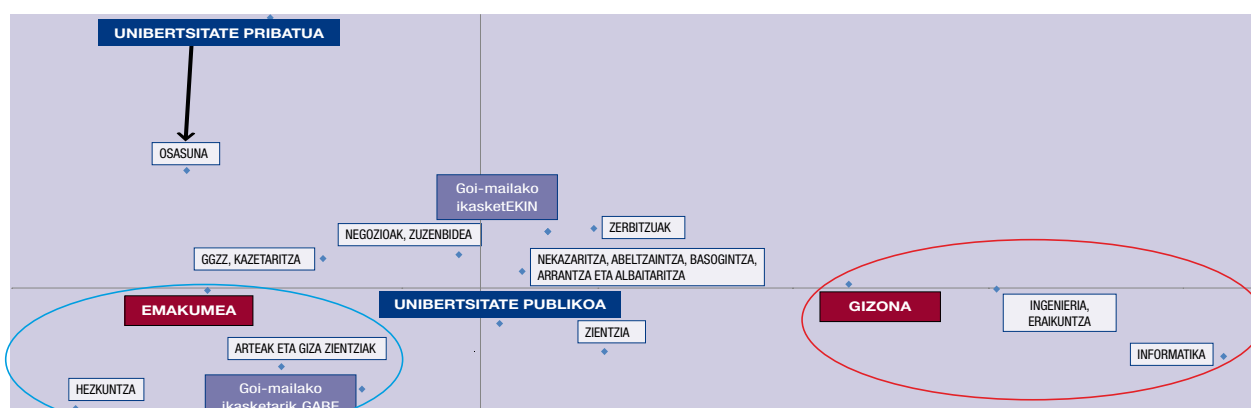
Uzte-tasak

Oro har, **familia-profil handiko ikasleek errendimendu akademiko hobeak dute**, baina unibertsitatean onartzeko nota antzekoa denean, emaitzak antzekoak dira. Bestal-de, profil ekonomiko baxuko ikasleek uzte-tasa handiagoa dute, eta denbora partzialeko ikasketetan aritzen direnek, berriz, handiagoa.

Era berean, errendimendu onena eta uzte-tasa txikienak goi-mailako ikasketak eta onarpen-nota altuak dituzten gurasoak dituzten emakumeen segmentuan gertatzen dira. Egoera hori irakaskuntza-adar guztietan gertatzen da. Azkenik, beken onuradunak goi-mailako ikasketarik gabe-ko gurasoak dituzten ikasleak dira nagusiki, eta ez da hain ohikoa Ingeniaritza eta Arkitektura adarrean.

Autonomia-erkidegoen arabera, **gurasoen lanbideak eta goi-mailako ikasketak ohikoagoak dira Madrilén, Euskal Autonomia Erkidegoan eta Nafarroan**; aldiz, ertainak edo baxuak dira nagusi Gaztela-Mantxan eta Extremaduran. Gainera, beste probintzia batzuetara joaten diren ikasleek familia-profil handiagoko gurasoak dituzte, eta beste pro-bintzia batzuetara joaten diren ikasleek, berriz, beren pro-bintzian eskaintzen diren ikasketa-eremuez bestelakoak aukeratzen dituzte.

GURASOEN IKASKETA-MAILAREKIKO KORRESPONDENTZIEN AZTERKETA

EUSKO JAURLARITZAREN UNIBERTSITATE-BEKEN TXOSTENAK ERAKUSTEN DUENEZ, AURTEN 12.700 IKASLEK BAINO GEHIAGOK JASO DITUZTE DIRULAGUNTZAK

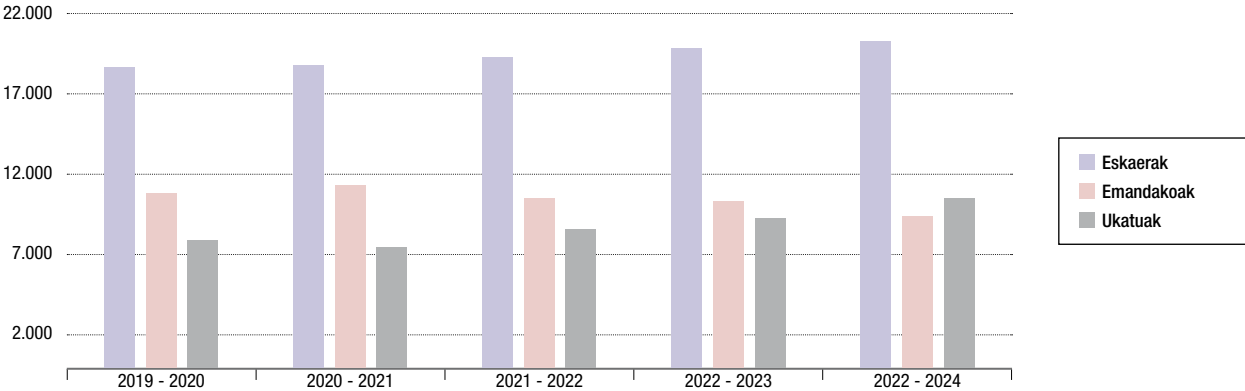
Eusko Jaurlaritzak emandako unibertsitate-bekak 47 milioi eurotik gorakoak dira ikasturte honetan

Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailak unibertsitate-bekei buruzko azken txostena argitaratu zuen apirilaren erdialdean, 2023/2024 ikasturtean. Guztira, Jaurlaritzak 47,6 milioi euro baino pixka bat gehiago bideratu ditu helburu horretara hainbat laguntza- eta beka-programatan, eta programa horiek 12.705 unibertsitate-ikasleri lagundu diete.

Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Saileko Unibertsitate Politika eta Koordinazioko Zuzendaritzak aurkeztutako azken balantzeak erakusten du ikasturte honetan gora egin duela unibertsitateko laguntzen eta beken eskaeren kopuruak. Guztira **24.343 eskaera esleitu dira** (aurreko ikasturtean 22.890 espediente ireki ziren). Aitzitik, ikasturte honetan emandako beken guztizko kopurua (13.391) apur bat jaitsi da aurreko ikasturtearekin alderatuta (14.212), aurreko ikasturteetako beheranzko joerari jarraiki.

Gaur egun, unibertsitateko ikasleentzako beken eta laguntzen programak bost kapitulu ditu. Nagusia, **beka orokorre**i buruzkoa, unibertsitate-ikasketak eta goimailako beste ikasketa batzuk egiteko. Programa horrek 9.514 ikasleri eman die onura –ikasturte hasieran eskatutako beka guztien %46,6–, eta mugikortasun-arazoak dituzten ikasleentzako bekak, berriz, 7 izan dira, eta 13, azken ikasturteekin bat etorrit.

BEKA OROKORRA

Nazioarteko mugikortasun-programak dituzten Euskadiko unibertsitateetan eta goi-mailako arte- eta kirol-irakaskuntzen ikastetxeetan 2.633 beka eman dira (guztira eskatutakoak), azken 13 urteetan eskatutako eta emandako beka-kopururik handiena, eta horrek agerian uzten du programa hori oso erakargarria dela kolektiboarentzat.

Ikasiker bekak, ikerketa-lanetan laguntzekoak, 190 izan dira ikasturte honetan (277 beka eskatu ziren). Kopuru hori da azken lau urteetan onartutako beka-kopururik handiena.

Halaber, Hezkuntza Sailak doktoreak ez diren iker-tzaileak prestatzeko doktoratu aurreko programarako laguntza-programa bat du, eta ikasturte honetan 1.005 unibertsitateko ikasleri eman dizkie bekak. Azkenik, iker-tzaile doktoreak hobetzeko doktoretza-ondoko programarako laguntzen onuradun 42 ikasle izan dira (eskabide guztiak), azken ikasturteetako datuekin bat etorrit.

NAZIOARTEKO MUGIKORTASUNERAKO BEKA

